

מבית משניות משמחות פרויקטים חינוכיים

מסכת אבות פרק א' משנה ט"ז

נושא המשנה:

שני הוראות של רבן גמליאל שעל ידם יוצאים מהספק.

הקדמה:

לצורך הבנת משנתנו יש צורך בב' הקדמות:
 א. הזוג האחרון עליו למדנו היו הלל ושמאי שהיו הזוג האחרון בתקופת הזוגות. לאחר תקופת הזוגות המשיכו את ההנהגה צאצאיו של הלל. הלל עצמו היה מזרעו של דוד המלך, ומזרעו של הלל הייתה שורה של נשיאים.
 בנו של הלל שמעון שמו היה נשיא, ונכדו של הלל היה רבן גמליאל בן שמעון. רבן גמליאל היה אף הוא נשיא והוא מבאר במשנתנו שני דברים שכאשר עושים אותם מסתלקים מהספק.

ב. ישנו צווי מהתורה לתת תרומות ומעשרות, אדם שגידל בשדהו תבואה או פירות וירקות צריך לתת חלק מהיבול כתרומות ומעשרות לכהן ללוי או לעני.

בנושא זה יש הרבה פרטים נבאר רק עניין אחד הקשור למשנתנו. יש מצווה מהתורה לתת ללוי מעשר ראשון, השיעור של המעשר ראשון הוא עשירית מהיבול שנתנה שדך. לדוגמא אדם ששדהו נתנה עשרה קילו של עגבניות צריך לתת עשירית ממה שהוציאה השדה דהיינו קילו ללוי.

במשנה מבאר רבן גמליאל כי האדם שנותן את המעשר ללוי לא יתן בערך עשירית מהשדה, אלא ימדוד בדיוק כמה נתנה השדה ולאחר מכן ימדוד בדיוק כמה זה עשירית ויתן ללוי את המעשר שעליו צוותה התורה בצורה מדוקדקת ולא בערך.

לִישׁוֹן הַמִּשְׁנָה

"רִבֵּן גַּמְלִיאֵל הִיָּה אוֹמֵר,
עֲשֵׂה לְךָ רֵב,
וְהִסְתִּילְךָ מִן הַסֶּפֶק,
וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֵשֶׂר אֲמָדוֹת:"

רבן גמליאל מבאר שני
דברים שצריך לעשותם כדי
לצאת מידי הספק.

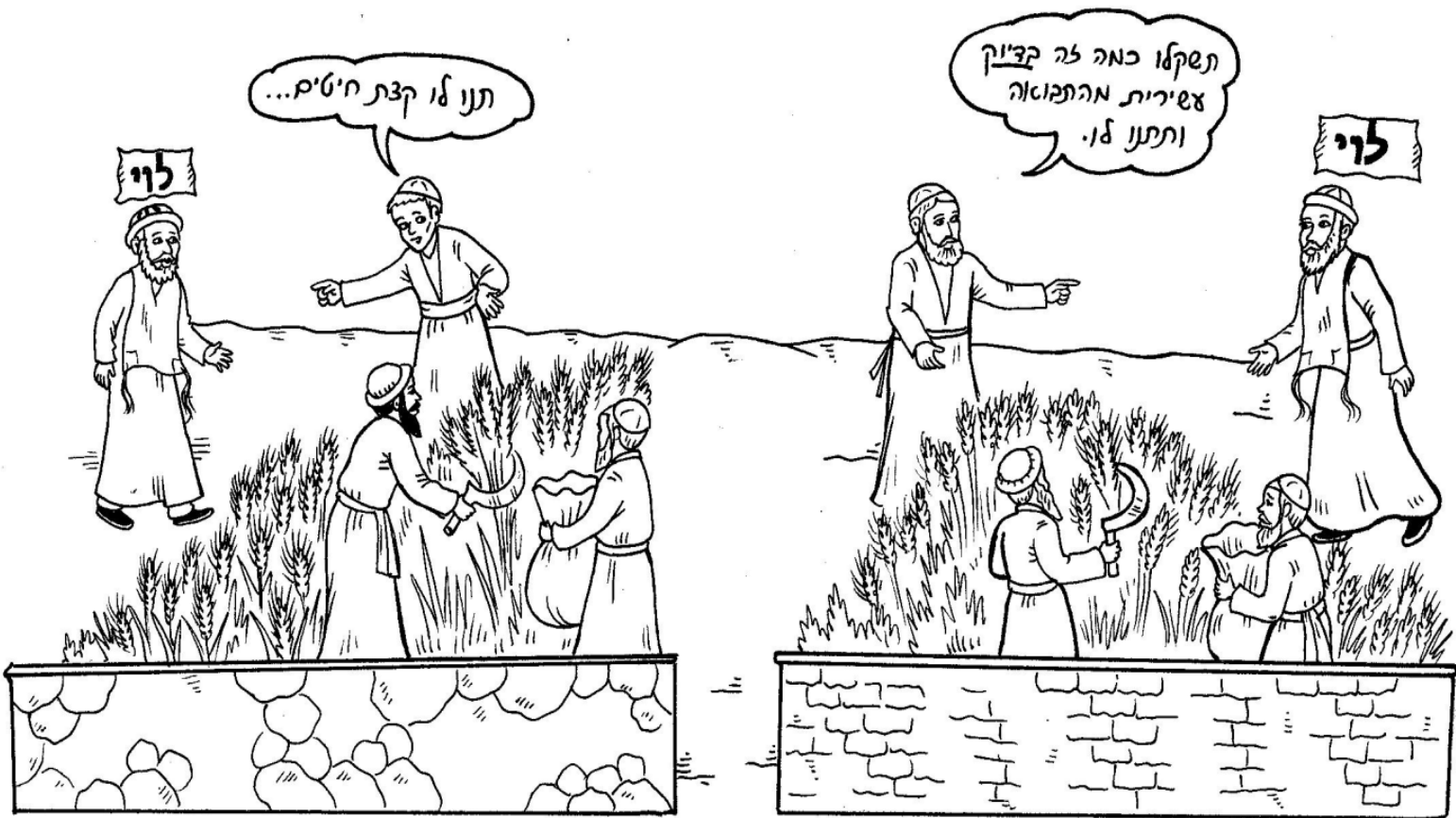
כאשר אנו נותנים
מעשר ראשון
עלינו לבדוק
בדיוק מה הכמות
שנתנה השדה
וכמה בדיוק צריך
לתת ממנה
מעשר ללוי.

לעשות לנו רב
שאותו נשאל כל
שאלה שנהיה
מסופקים בה.
ובכך נדע את
התשובה הנכונה
ונעביר אותה
הלאה.

הספק שאנו רוצים לצאת
ממנו:
לא לתן בטעות פחות או
יותר מעשר ללוי ממה
שמחייבת ההלכה.

הספק שאנו רוצים לצאת
ממנו:
לא לענות תשובות שאנו
מסופקים האם הם נכונות.

ומדבריו אנו למדים שתמיד טוב לעשות דברים שאנו בטוחים
בהם ולא מסופקים.

החידה היומית

"וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֵשֶׂר אֲמָדוֹת"

מה פירוש המילה "אֲמָדוֹת"?